

Stavební a demoliční odpady v praxi po novelách odpadové legislativy 2025

Ing. Ondřej Vrbík

Osnova

- Představení školitele
- Původce odpadu a investor stavby
- Stavba – pozemky
- Typy skladů u původce
- Vedlejší produkt stavební výroby
- Rozbory stavebních a demoličních odpadů a změna od 1.2.2025
- Druhy recyklace SDO podle místa jeho zpracování
- Asfalt a jeho vyhláška
- Využití nejen výkopových zemin k zasypávání
- Hodnocení rizik využívání odpadů na terénní úpravy a do vytěžených prostor
- Recyklace stavebních a demoličních odpadů
- Problematika výrobků z odpadů a jejich certifikace
- Shrnutí problematiky recyklace SDO a “mezideponií odpadu“

Představení se

Ing. Ondřej Vrbík

- Stavebními a demoličními odpady se zabývám od roku 2006
- Pracoval jsem v AZS 98 jako vedoucí střediska Recyklace SDO
- Od roku 2011 pracuji jako odpadový hospodář
- V roce 2013 jsem založil poradenskou firmu Vrbík s.r.o.
- Od roku 2015 dohlížím i na výrobu kameniva v kamenolomech
- Od roku 2020 jsem Hodnotitel rizik ukládání odpadů pro terénní úpravy

Původce odpadu a investor

- Odpad patří na stavbě tomu, kdo kope. Je to původce odpadu
- Výjimka je pouze v případě, že je smluvně určen původce odpadu
- Investor (např. obec) nesmí určit, kam se odpad bude dávat, tím spíše, pokud se jedná o černou skládku
- Původce odpadu může předat odpad pouze oprávněné osobě. Ta má vždy přiděleno Identifikační číslo zařízení (IČZ) CZYxxxxx
- Více na visoh2.mzp.cz

Demolice a druhy SDO

- Nebourat tzv. „na hulváta“, rozebrat stavbu
- Demolice a třídění odpadů – **příloha č.24 vyhl. 273/2021 Sb.**
- Opětovné použití nebo předání odpadů k recyklaci
- Dřevo
 - Pozor, nespalovat odpad, to mohou jen spalovny odpadů,
 - Pro výrobu tuhého alternativního paliva (TAP), **vyhláška 169/2023 Sb.**
 - Jen ve stacionárních zařízeních (§ 3, odst. 2, písm. d, výše uvedené vyhl.)
- Nebezpečné odpady, např. azbest – štítky, ILNO, OLPNO, SEPNO
- Inertní SDO (nepatří sem kat.č. 17 09 04) – více o nich budeme mluvit dále

Stavba a pozemky

- Pozemky staveniště jsou přesně definovány v rozhodnutí SÚ
- Vyřízení stavebního povolení řeší stavební úřady
- Dokud je SDO umístěn na pozemcích stavby, tak není problém
- Jakmile je nutno umístit odpady mimo území stavby, tak pozor!
- Odpad se musí ze stavby přímo předat oprávněné osobě.
- Nebo musíte mít povolený sklad odpadů - mezideponie
- Nebo to je ostatní odpad do 20 tun a odjede na provozovnu

Typy skladů u původce

- Pozemek pro skladování musí být vždy v souladu se stavebním zákonem
- Skladování odpadů s okamžitou kapacitou do 100 tun ostatních odpadů je pouze na ohlášení Krajskému úřadu přes ISPOP
- Skladování odpadů s kapacitou nad 100 tun nebo pro nebezpečné odpady je možno pouze na základě Rozhodnutí KÚ
- IČZ má v případě skladů u původce tvar CSYxxxxx
- Výtah ze zákona o odpadech a VISOHu - ukázat

Vedlejší produkt stavební výroby

- Vedlejší produkt výroby lze použít jen u výroby a ne demolice
- U SDO se využívá VP pro zeminy, která vzniká u stavební výroby
- Pro zeminu existuje využití (terénní úpravy, rekultivace)
- Místo využití musí být legální a povolení by mělo obsahovat info o tom, že jim chybí materiál jako je zemina
- Musí být využitelný VP bez úpravy
- Nesmí se použít mezideponie – vždy z místa vzniku rovnou do cíle
- Rozbory musí vyhovět limitům pro zasypávání nebo přírodnímu pozadí
- Často jsou potíže při uznání VP ze strany ČIŽP
- Samostatnou vyhláškou se řeší asphalt jako vedlejší produkt. **Asfalt bude popsán samostatně.**

Rozbory SDO a změna od 1.2.2025

- Rozbory pro využívání odpadů se provádí v rozsahu dle př. 5 vyhl. **273/2021 Sb.**
 - Obsah škodlivin v sušině – dva sloupce limitů
 - Obsah škodlivin ve výluhu – nové upřesnění od 1.2.2025
 - Ekotoxicita – dva sloupce – dvě částky za analýzu
- Čekáme na specializované vyhlášky pro recykláty ze SDO
- Zatím postupujeme ohledně recyklátů podle přechodných ustanovení § 83 vyhl. 273/2021 Sb. – více dále v přednášce

Zasypávání a zákon o odpadech

- Vymezení pojmu „zasypávání“ stanovuje zákon o odpadech v § 11 odst. 1 písm. v), kdy zasypáváním je jakýkoli způsob využití, při němž je vhodný ostatní odpad použit pro účely rekultivace vytěžených oblastí nebo pro technické účely při terénních úpravách.
- Obecná ustanovení k využívání odpadů k zasypávání řeší zákon o odpadech v § 34 odst. 6. kdy odpad použitý k zasypávání musí nahrazovat materiály, které nejsou odpadem, vyhovovat danému účelu zasypávání a být omezen na množství nezbytně nutné pro dosažení tohoto účelu.

Zasypávání

- Zasypávání popisuje § 6 vyhl. č. 273/2021
- K zasypávání se smí využívat pouze inertní odpady
- Nesmí se využívat ani odpady, které jsou vymezené v bodech A a B přílohy č. 4 k této vyhlášce.
- Rozbory k využití odpadů zasypáváním dle př. 5 této vyhl.
- V případě využívání odpadů k zasypáváním v jednom místě použití v množství větším než 1000 t musí být pro toto místo použití zpracováno hodnocení rizika
- Zařízení bez povolení dle př. 4 bod 6) zákona o odpadech
 - Jen zeminami a kamením do 10.000 tun (pozor na EIA a hodnocení rizik!)
- Jinak souhlas podle § 21 odst.2 zákona o odpadech

Hodnocení rizika ukládání odpadů

- Postupuje se podle přílohy č. 12 k báňské vyhlášce č. 104/1988 Sb.
- Hodnotitel rizik ukládání odpadů musí mít pro tuto činnost Osvědčení vydané Českým báňským úřadem
- Zpracovává se pro ukládání odpadů na terénní úpravy a do vytěžených prostor
- Přikládá se k provoznímu řádu na odpady jako nedílná příloha

▼ Druhy recyklace inertních SDO podle místa

- Přímo na stavbě mobilním zařízením - v rámci stavebního povolení
- Na pozemku určeném pro recyklaci SDO – stacionární zařízení
 - Soulad se stavebním zákonem
 - Zpracovaný záměr EIA s kladným výsledkem min. ZZŘ z KÚ (nad 2500 tun OO za rok)
 - Podkladem bývá hluková studie, rozptylová studie apod.
 - Povolení zařízení k využití odpadů
- Pozor!
 - Úprava odpadů není recyklace
 - Drcení na místě, které není v souladu se stavebním zákonem není možné. Často se také nesprávně přistavuje mob. drtič do zařízení na sběr odpadů.

Druhy výstupů z recyklační linky

- Upravený odpad – je stále odpadem, není výrobek
- Recyklát ze SDO na základě přechodných ustanovení § 83 vyhl. č. 273/2021 Sb., nejjednodušší cesta pro SDO (pozor u zeminy)
- Nestanovený výrobek – jen zákon o obecné bezpečnosti výrobku, dříve se často (než byla norma) používalo pro recykláty
- Stanovený výrobek – Recyklované kamenivo dle příslušných ČSN EN, nejčastěji ČSN EN 13242+A1 a zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky

Použití recyklátu podle přech. ust.

- § 83 ve vyhlášce č. 273/2021 Sb.
- Novela od 1. února 2025
- Více odpadů na recykláty než dříve
- 9 druhů způsobů využití
- Rozbory recyklátů
- Průvodní dokumentace recyklátu ze SDO (určeno, co musí obsahovat)

Výrobky podle ČSN EN 13 242+A1

- Recyklované kamenivo, umělé kamenivo, přírodní kamenivo
- Koupit potřebnou ČSN EN normu, nesmí se kopírovat a šířit
- Zpracovat příručku řízení výroby, systém řízení výroby (SŘV)
- Udělat počáteční zkoušky typu (ITT) a dále četnost dle normy pro ověřování shody (týdenní, měsíční, ... zkoušky)
- Prohlášení o vlastnostech výrobku, CE označení výrobku
- Dva typy systémů – s dohledem, bez dohledu
- kontroluje Česká obchodní inspekce (ČOI), **CE dokument**

Povolení výrobku z odpadu (co je navíc)

- KHS navíc vydává ještě stanovisko podle § 133 písm. a) zákona
- Postupovat podle § 10 zákona o odpadech
- Získat Vyjádření MPO – bez něho není většinou schválen ani výrobek z odpadu
 - Předmět nebo chemická látka
- Pro MPO se dokládá existence trhu, popis výroby, splnění pravidel pro uvádění výrobku na trh, rozbor výrobku, prohlášení o vlastnostech výrobku
- U chemických látek se postupuje podle REACH.
 - Bezpečnostní list výrobku
 - SIP (soubor popsaných vlastností chemické látky)
 - Rozbory podle SIPu (shodnost SIP a analýza)
 - Připojení k hl. registrantovi chemické látky

Asfaltová vyhláška

- Dočkali jsme se vyhlášky jen u asfaltu, protože recyklovali starou vyhlášku a vyrobili na MŽP novou **č. 283/2023 Sb.**
- Analýzy jsou levné a rychlé a suma PAU rozdělí asfalt do kvalitativních tříd ZAS-T1 až ZAS-T4
- NO určí obsah benzo(a)pyrenu
- Zpřísnilo se vzorkování a zdrobnění vzorku
- Jednodušší nakládání s frézovaným asfaltem, než když jsou vybourané asfaltové kry
- Frézovaná za splnění podmínek může ležet na mezideponii mimo režim odpadů.
- Asfaltové vybourané kry jsou vedlejším produktem pouze, když jsou přímo ze stavby přímo předány do obalovny

Dotazy?

- Shrnutí problematiky recyklace SDO a “mezideponií odpadu“
- Dotazy účastníků

Děkuji za pozornost!

- Ing. Ondřej Vrbík
- Tel. 734 758 501
- ondrej@vrbik.eu
- www.vrbik.eu